

Διάγραμμα Μαθήματος

Κωδικός Μαθήματος MLAW-537DL	Τίτλος Μαθήματος Θεμελιώδη Δικαιώματα στα ΜΜΕ και στο Διαδίκτυο	Πιστωτικές Μονάδες 10
Προαπαιτούμενα Κανένα	Τμήμα Νομική	Εξάμηνο Χειμερινό/Εαρινό
Κατηγορία Μαθήματος Επιλεγόμενο	Γνωστική Περιοχή Ανθρώπινα Δικαιώματα και Κοινωνική Δικαιοσύνη	Γλώσσα Διδασκαλίας Ελληνική / Αγγλική
Επίπεδο Σπουδών 2 ^{ος} Κύκλος	Διδάσκων Δρ Κωνσταντίνος Στρατηλάτης	Έτος Σπουδών 2 ^ο
Μέθοδος Διδασκαλίας Εξ Αποστάσεως	Πρακτική Άσκηση Δ/Υ	Συν-απαιτούμενα Κανένα

Στόχοι του Μαθήματος:

Σκοπός του μαθήματος είναι η εμβάθυνση των γνώσεων του φοιτητή σχετικά με τα θεμελιώδη δικαιώματα που συνδέονται με τους χώρους των ΜΜΕ και του Διαδικτύου. Με αφετηρία την κατοχύρωση της ελεύθερης έκφρασης και του δικαιώματος πληροφόρησης από το άρθρο 10 της ΕΣΔΑ, θα εξεταστούν ζητήματα όπως η ελευθερία του Τύπου και το ειδικό ρυθμιστικό καθεστώς των ραδιοτηλεοπτικών ΜΜΕ, η αρχή της πολυφωνίας, οι πτυχές της δημοσιογραφικής ελευθερίας και τα όριά της, η προστασία της προσωπικότητας και ο σεβασμός του ιδιωτικού βίου, η προστασία των προσωπικών δεδομένων από το νέο Κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 και από την Οδηγία 2002/58/ΕΚ, καθώς και ζητήματα θεμελιωδών δικαιωμάτων που ανακύπτουν στο πλαίσιο αντιμετώπισης του ηλεκτρονικού εγκλήματος.

Μαθησιακά Αποτελέσματα:

Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές/-τριες θα είναι σε θέση να:

- Γνωρίζουν σε βάθος το πεδίο αναφοράς και τους περιορισμούς των θεμελιωδών δικαιωμάτων που συνδέονται με τους χώρους των ΜΜΕ και του Διαδικτύου, με αναφορά

στις νομολογιακές αρχές του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου κατά την ερμηνεία και εφαρμογή των άρθρων 10 και 8 της ΕΣΔΑ

- Γνωρίζουν σε βάθος τις θεμελιώδεις αρχές της ρύθμισης των ΜΜΕ και του Διαδικτύου υπό το πρίσμα του Δικαίου της ΕΕ και των εθνικών συνταγματικών ή νομοθετικών ρυθμίσεων
- Εμβαθύνουν σε κρίσιμα ζητήματα όπως η προστασία της ιδιωτικότητας και της προσωπικότητας έναντι των ΜΜΕ, η προστασία προσωπικών δεδομένων, η προστασία του απορρήτου των επικοινωνιών κ.λπ.

Περιεχόμενο Μαθήματος:

1. ΜΜΕ, Διαδίκτυο, Κοινωνία της Πληροφορίας - Γενική Εισαγωγή: Τα βασικά διακυβεύματα και ο ρόλος του δικαίου.
2. Ελευθερία έκφρασης και δικαίωμα πληροφόρησης, βασικές αρχές και στοιχεία της νομολογίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ).
3. Το ειδικό ρυθμιστικό καθεστώς των ραδιοτηλεοπτικών ΜΜΕ σε αντιδιαστολή προς το καθεστώς του γραπτού τύπου και η «ραδιοτηλεοπτική νομολογία» του ΕΔΔΑ - Η αρχή της πολυφωνίας και οι πτυχές της, με αναφορά και στο Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ.
4. Η ρύθμιση του Διαδικτύου και τα προβλήματά της – Η έννοια του «νέου Μέσου» και η νομολογία του ΕΔΔΑ αναφορικά με ζητήματα ελευθερίας έκφρασης και ρύθμισης του Διαδικτύου – Η αρχή της ουδετερότητας.
5. Δημοσιογραφική ελευθερία: πτυχές, όρια, κριτήρια, κατοχύρωση - Η προστασία της δημοσιογραφικής ελευθερίας και του δημοσιογραφικού απορρήτου από το άρθρο 10 της ΕΣΔΑ – Αντικειμενικότητα, πολυφωνία, πληρότητα κατά τη μετάδοση ενημερωτικών προγραμμάτων – Δικαίωμα απάντησης κατά το άρθρο 28 της Οδηγίας 2010/13/ΕΕ - Ειδικά θέματα (διάκριση γεγονότος σχολίου, η σημασία της επανόρθωσης κ.λπ.) – Ζητήματα δημοσιογραφικής ελευθερίας στο χώρο του Διαδικτύου.
6. Η προστασία της ιδιωτικής ζωής και της προσωπικότητας έναντι των ΜΜΕ από το άρθρο 8 της ΕΣΔΑ και τα κριτήρια της νομολογίας του ΕΔΔΑ – Ειδικά θέματα (ο ρόλος του συντονιστή εκπομπών, ο ρόλος της συναίνεσης στον περιορισμό της ιδιωτικότητας, ο ρόλος του δικαιώματος απάντησης κ.λπ.)
7. Η προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από το Δίκαιο της ΕΕ – Ιστορική αναδρομή (η πρώτη απόπειρα ρύθμισης από το Συμβούλιο της Ευρώπης, οι Οδηγίες 95/46/ΕΚ και 2002/58/ΕΚ, η «ανεπιτυχής» Οδηγία 2006/24/ΕΚ για τη διατήρηση των

δεδομένων και η απόφαση Digital Rights Ireland Ltd., κ.λπ.) – Βασικές έννοιες και ορισμοί του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 – Πεδίο εφαρμογής του Κανονισμού.

8. Ανάλυση των αρχών και των κανόνων του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 – Τα δικαιώματα του υποκειμένου των δεδομένων – Οι εθνικές αρχές εποπτείας.
9. Η Οδηγία 2002/58/ΕΚ για την προστασία των προσωπικών δεδομένων στο χώρο των ηλεκτρονικών επικοινωνιών.
10. Η νομολογία του Δικαστηρίου Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ) επί ζητημάτων προστασίας προσωπικών δεδομένων.
11. Το ηλεκτρονικό έγκλημα: χαρακτηριστικά, υποκατηγορίες – Η Σύμβαση της Βουδαπέστης και η Οδηγία 2013/40/ΕΕ – Η προστασία των ανηλίκων στο Διαδίκτυο - Το πρόβλημα του εφαρμοστέου δικαίου και θεωρίες για τον τρόπο του ηλεκτρονικού εγκλήματος - Διεθνής συνεργασία για την αντιμετώπιση του ηλεκτρονικού εγκλήματος.
12. Το απόρρητο των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και το πρόβλημα της ανωνυμίας – Η ευθύνη των μεσαζόντων υπό το πρίσμα των σχετικών ρυθμίσεων της Οδηγίας 2000/31/ΕΚ.

Μαθησιακές Δραστηριότητες/Διδακτικές Μέθοδοι:

Διαλέξεις, ατομική και ομαδική εργασία, ατομική καθοδήγηση, ανάλυση μελετών περίπτωσης, οπτικογραφημένα μαθήματα, φόρουμ, εξέταση

Μέθοδοι Αξιολόγησης:

Εργασίες εξαμήνου, Δραστηριότητες διαμορφωτικής αξιολόγησης, Τελική εξέταση

Διδακτικά Εγχειρίδια – Βιβλιογραφία:

Τίτλος	Συγγραφέας	Εκδόσεις	Έτος	ISBN
<i>Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου – Ερμηνεία κατ' άρθρο (άρθρα 8 και 10), β. εκδ.</i>	Σ. Ακτύπης - Π. Βογιατζής κ.ά.	Νομική Βιβλιοθήκη	2017	
<i>Ευρωπαϊκό Δίκαιο του Διαδικτύου: Νομικές πτυχές του διαδικτύου στην Ευρώπη</i>	Ph. Jougoux	Σάκκουλας	2016	

<i>Human Rights in the Media</i>	M. Farrell et al. (eds.)	Routledge	2020	
<i>Δίκαιο της πληροφορικής, β' έκδ.</i>	I. Ιγγλεζάκης	Σάκκουλας	2013	
<i>Facebook, blogs και δικαιώματα</i>	Λ. Μήτρου κ.ά.	Σάκκουλας	2013	
<i>Ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων</i>	Λ. Μήτρου	Σάκκουλας, Αθήνα-Θεσσαλονίκη	2017	
<i>Η αιχμηρή κριτική ως συνταγματικό δικαίωμα</i>	Χ. Βρεττού	Νομική Βιβλιοθήκη	2014	
<i>Το δικαίωμα στην προστασία από την επεξεργασία δεδομένων: Θεμελίωση – Ερμηνεία – Προοπτικές</i>	Β. Χρήστου	Σάκκουλας, Αθήνα-Θεσσαλονίκη	2017	
<i>Δίκαιο και επικοινωνία στα ιστολόγια (blogs) και στα νέα μέσα</i>	Ε. Δεληγιάννη	Νομική Βιβλιοθήκη	2012	
<i>Ελευθερία έκφρασης δημοσιογράφων και σκιτσογράφων: Προστασία και περιορισμοί του δικαιώματος στο ελληνικό και κυπριακό δίκαιο</i>	Ίδρυμα Μαραγκοπούλου για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου	Σάκκουλας	2016	
<i>Το δίκαιο των ΜΜΕ</i>	Ι. Καράκωστας	Νομική Βιβλιοθήκη	2012	
<i>Διασφάλιση του πλουραλισμού και έλεγχος συγκέντρωσης στα Μέσα Ενημέρωσης</i>	Α. Τσεβιάς (επιμ.)	Νομική Βιβλιοθήκη	2007	
<i>Harris, O'Boyle, and Warbrick Law of the</i>	D. Harris / M. O'Boyle	Oxford University Press	2014	

<i>European Convention on Human Rights, 3rd ed.</i>				
<i>Jacobs, White & Ovey: The European Convention On Human Rights, 6th ed.</i>	B. Rainey / E. Wicks / C. Ovey	Oxford University Press	2014	
<i>Freedom of Speech, 2nd ed.</i>	E. Barendt	Oxford University Press	2007	
<i>Media Law: Text, Cases and Materials</i>	E. Barendt et al.	Pearson	2014	
<i>McNae's Essential Law for Journalists, 23rd ed</i>	M. Hanna / M. Dodd	Oxford University Press	2016	
<i>Information Technology Law: The Law and Society, 3rd ed.</i>	A. Murray	Oxford University Press	2016	
<i>Internet Law: Cases and Problems, 6th ed.</i>	J. Grimmelmann	Semaphore Press	2016	
<i>The Foundations of EU Data Protection Law</i>	O. Lynskey	Oxford University Press	2015	
<i>European Data Protection Law: General Data Protection Regulation 2016</i>	A. Linder (ed.)	European Union/Createspace Independent Publishing Platform	2016	
<i>EU General Data Protection Regulation (GDPR) - An Implementation and Compliance Guide</i>	IT Governance Privacy Team	IT Governance Publishing	2016	
<i>The Emergence of Personal Data Protection as a Fundamental Right of the EU</i>	G. G. Fuster	Springer	2014	

<i>The Emergence of EU Criminal Law: Cyber Crime and the Regulation of the Information Society</i>	S. Summers et al.	Hart Publishing	2014	
--	-------------------	-----------------	------	--